

Tạp Ghi và Phiếm Luận : TỨ KHOÁI của NGƯỜI XƯA

Năm 1964, khi tôi thi đậu bằng Trung Học Đệ Nhất Cấp, có bác tài phú Gia làm chung chành lúa với ba tôi trong nhà máy xay lúa Công Thành của Thị trấn Cái Răng, bác đọc thầy tên tôi trong Danh Sách Thí Sinh Thi Đậu Bằng Trung Học được đăng trên báo, bác đã chúc mừng ba tôi và khen tôi còn nhỏ mà đã đậu Diplom (diploma) và đọc một câu trong bài thơ Tứ Khoái của người xưa là “Kim bằng tách danh để ” cho ba tôi nghe. TỨ KHOÁI của người xưa là 4 cái KHOÁI nào ? Xin kính trình với Quý Thầy Cô và bằng hữu một bài thơ xưa nữa, bài thơ TỨ KHOÁI , nói về bốn cái “KHOÁI” nhất của các Cự ngày xưa như sau :

C <u>ủu</u> hạn phùng cam vũ,	<u> </u> ,
Tha hương ngộ c <u>ủ</u> tri.	<u> </u> .
Động phòng hoa chúc dạ,	<u> </u> ,
Kim b <u>ằng</u> qu <u>ý</u> danh thì.	<u> </u> .

Chú thích :

1. CAM là Ngọt. Vũ : Là Mưa. Như Phong Vũ : là Mưa gió. Còn được đọc là Vỗ. Vd như : Đảo Vỗ : là Củu cho mưa xung.

2. Củ : Là Xưa, là Cũ. Vd : Củ nhân là Người xưa, Củ

Tri 𐄂𐄂 là Người quen biết cũ.

3. Quí : Là Treo. Quí danh là Tên được treo lên.
“Quí danh thì ” là Khi tên được treo lên.

* Nghĩa từng câu :

Câu 1 : Trời hạn hán lâu ngày, gặp được trận mưa rào (ngọt) đ
xuống.

Câu 2 : Ở nơi xa quê hương mà gặp được người quen cũ, bạn cũ.

Câu 3 : Đêm đông phòng hoa chúc khi ta kết hôn.

Câu 4 : Khi được treo tên trên bảng vàng, tức là khi thi đậu làm quan.

Câu chót có dị bản là : “Kim ḅng tánh danh đ̣ 𠵿𠵿𠵿𠵿”. Có nghĩa Tên tụi được ghi lên trên ḅng vàng , nghĩa thì cũng tương tự, nhưng “... qụi danh THÌ” ăn vận với “...Ngộ c̣ TRI” 𠵿 trên hơn là “...tánh danh Đ̣”.

Đây là 4 cái KHỎÁI nhứt cĩa các ông bà ngày xưa, xin được diển nôm như sau :

Han lâu, gặp được mưa rào,

Xa quê lại được chào người quen xưa,

Đông phòng hoa chúc sớng chưa,

Bằng vàng bia đá cho vừa lòng em. !

Thật ra đây là bài thơ Thôn Đông Tứ Họa THI (Tứ Họa là 4 chữ VUI) của thi nhân Ông Thù ở cuối đời Bắc Tống làm lúc mới có 9 tuổi, nên mới gọi là Thôn Đông Thi (Thơ của

Thịn đòng). Các cụ ta mượn đợ chợ 4 cái khoái trá nhợt trong đời. Nhưng có Cụ còn cho như thợ vợn còn chưa đợ “Khoái”. Muốn điợn tợ cho “thật khoái”, thì phợi thêm vào mợi đợu câu 2 chữ như sau đây :

THẬP NIÊN cợu hạn phùng cam vổ, Ớ Ớ ỚỚỚỚỚỚỚỚ
Ớ,

THIÊN LÝ tha hương ngộ cợ tri, Ớ Ớ Ớ
ỚỚỚỚỚỚỚỚ.

LÃO GIỚ động phòng hoa chúc dạ, Ớ Ớ ỚỚỚỚỚ
ỚỚỚ,

THIỚU NIÊN kim bợng quợi danh thì! Ớ Ớ ỚỚỚỚỚ
ỚỚỚ.

Xin tạm điợn nôm như sau :

Mười năm hạn hán bợng tuôn mưa,

Ngàn dặm quê người gặp bạn xưa,

Lão ông còn động phòng hoa chúc,

Tuợi trợ bợng vàng quợ sướng chưa !

Bợn câu thơ trên gọi là “Tứ cực khoái ỚỚỚ”. Bợn cái KHOÁI lên đợn đỉnh điợm luôn !. Nhưng “Lạc cực sinh bi ỚỚỚỚ”, VUI quá sẽ đợn lúc sinh ra BUỚN. Như muốn điợn tợ 4 điợu làm cho người ta bức mình nhợt là “Tứ bợt khoái ỚỚỚ” thì sẽ thêm vào mợi đợu câu 2 chữ như sau :

VIÊM ĐIỚN cợu hạn phùng cam vổ, Ớ Ớ ỚỚỚỚỚỚỚỚ
Ớ,

ĐÀO TRÁI tha hương ngộ cợ tri, Ớ Ớ ỚỚỚ
ỚỚỚỚỚỚ.

THÁI GIÁM động phòng hoa chúc dạ, Ớ Ớ ỚỚỚỚỚỚỚỚ
Ớ,

CỬU NHÂN kim b[ong] qu[ai] danh th[ì]. [] [] [] [] [] []

[].

Cũng xin di[en] nôm như sau :

Ruộng mu[oi] n[ang] lâu ch[ot] đ[au] mưa,

Tr[an] n[ợ] quê người g[ặp] bạn xưa,

Thái giám b[ot] động phòng hoa chúc,

K[hi] thù đầu đạt, kh[hi] hay chưa?!

Người xưa luận v[ề] Tứ Khoái th[ì] như th[ế], còn hiện nay chúng ta có được những thứ nào kh[hi] dĩ gọi là KHOÁI hay không ?

Sau đây là tài liệu sưu t[ập] c[ủa] em Kim Ch[an] Võ, một cựu học sinh Tân Hưng Cái Răng, v[ề] bài thơ “Tứ Khoái” mà thành “H[ết] Khoái” vì có một sự kiện đi kèm theo sau đó. Bài thơ và “Sự Kiện Đi Kèm” như sau :

[] [] [] [] [] []

C[au] hạn phùng cam vũ

[] [] [] [] [] [] !

– Bạo vũ yêm một
thôn !

[] [] [] [] [] []

Tha hương ngộ c[on]g tri ,

[] [] [] [] [] [] !

– C[au] trú nan vi

nhân !

□□□□□□□□

Động phòng hoa chúc dạ,

□ □ □ □ □ !

– Thân h□u túy b□t

qui !

□□□□□□□□

Kim b□ng qu□i danh thì .

□ □ □ □ □ !

– Công chúa dĩ giá

khứ !

* Ghi Chú :

1. Bạo vũ □□ : Trong thành ngữ “Cu□ng phong bạo vũ □□□□” , ta thường nói là “Mưa cu□ng gió loạn”. Bạo vũ là Mưa lớn, Mưa x□i x□, Mưa như trút nước !

2. Yêm một □□: Yêm là Ngập, Một là m□t. Yêm Một là Chìm ngập, chìm đ□m.

3. Nan vi Nhân □□□ : là Khó làm người, nghĩa là r□t khó x□ trong việc ăn □ chung với ai đó, khó s□ng với ai đó. Khác với VI NHÂN NAN □□□ : Làm người r□t khó, ý ch□ Cái đạo làm người ph□i r□t thông tình đạt lý, giữ mình nghiêm c□n cho ph□i đạo .

4. Giá □: là Gã, là l□y ch□ng. Giá Khứ □ □: Gã đi r□i, đã l□y ch□ng r□i !

* Nghĩa từng câu :

1. Cơn hạn phùng cam võ : Nắng lâu gặp mưa ngọt, mưa rào.(khoái). Nhưng... Bạo vũ yêm một thôn : Mưa lại quá lớn làm chìm ngập cả thôn xóm.(hết khoái!).

2. Tha hương ngộ cố tri : Ở nơi xa quê hương mà gặp được người quen.(khoái). Nhưng... Cơn trú nan vi nhân : là ở lâu khó làm người. Đây là vế sau của câu : Tương kiến dị đờc hạo ị ị ị ị (Cơn trú nan vi nhân ị ị ị ị). Con người, ở xứ lạ mới gặp nhau thì tay bắt mặt mừng rất dể thân thiện và tốt với nhau, rất niềm nở với nhau. Nhưng nếu, ở chung với nhau lâu ngày, thì sẽ sanh ra nhiều chuyện, xích xích với nhau, thậm chí cãi lộn, đánh lộn, hoặc ghét đến nỗi không thèm nhìn mặt nhau luôn thì... hết khoái !

3. Động phòng hoa chúc dạ : Đêm động phòng hoa chúc thì KHOÁI khi phải nói rồi ! Nhưng... Thân hữu túy bắt qui : Bạn bè thân thích nhậu say cứ la cà, rờ rờ, nhừa nhựa nhậu hoài không chịu vớ, làm chú rờ bức mình (hết khoái) vì không vào động phòng hoa chúc được !

4. Kim Bổng quí danh thì : Khi tên họ được treo trên bổng vàng, thi đậu làm quan (khoái thiệt !). Ngày xưa, thường thì khi thi đậu Trạng Nguyên, nhà Vua hay gả Công Chúa cho làm vợ, được làm Phò Mã, vừa Đại Đẳng Khoa vừa Tiếu Đẳng Khoa, Khoái biết chừng nào. Đẳng này, thi đậu mà nghe tin... Công Chúa dĩ giá khứ : Công Chúa đã gả đi rồi, đã đi lấy chồng rồi ! Hết Khoái luôn !!!

Diễn nôm :

Hạn lâu gặp được mưa rào (Khoái).

Nhưng mưa ngập lụt, nước trào xóm thôn (Hết khoái).

Xa quê gặp được người quen (Khoái)

Ở chung lâu giận, chẳng thèm nhìn nhau

(Thôi khoái).

Động phòng hoa chúc khoái sao !

Bạn bè say nhậu, VÔ ! VÀO ! suốt đêm (Hàng
khoái).

Bằng vàng Khoái tui, thui tên,

Nhưng nàng Công Chúa đã lên...xe hoa rồi !
(Bớt khoái).

Hẹn bài viết tới !

□□□

Đi Chiêu Đức